

NIEUWSBRIEF

NUMMER **4** oktober 2013

HET BEHOUDEN WAARD

De herfst doet zijn intrede en dat gaat niet aan ons voorbij. Het is te voelen aan regen, wind en mist. Maar gelukkig zijn er ook gouden dagen vol zonnewarmte, een toegift na een heerlijke zomer. Het is te zien ook: het hele dorp wordt omgetoverd in soms sprookjesachtige taferelen met de prachtigste kleu-

Met gouden kronen.....

ren. Met plekken die veranderen in heuse schatplaatsen: daar waar de kastanjes vallen.

Om eerlijk te zijn kan ik ze niet laten liggen: nog steeds raap ik er stiekem een paar op om in mijn zak te steken. Onweerstaanbaar zijn ze. Ze halen het

kind weer in je boven. En is dat op zich niet een schat, dat die plaatsen uit je kindertijd er nog zijn? Daar waar zoveel herinneringen liggen aan gouden tijden.... Eén van die plaatsen is de Parallelweg, één van de toppers in de herfstcollectie van ons dorp. Loop er op een mooie dag eens langs, raap een kastanje en geniet van de uitbundige kleuren en dwarrelende bladeren. Ook vlak bij huis is nog zoveel te genieten!

Liesbeth Leenman, redactie

GLAD, SCHOON EN NETJES

De mensen zeggen dat je tegenwoordig steeds minder vogels ziet. Huismussen en spreeuwen kwamen dertig jaar terug nog veelvuldig voor. Hun aantal is de laatste decennia sterk teruggelopen. De echte oorzaak zijn die mensen zelf. Wij willen het overal te glad en te netjes hebben. Rommelhoekjes in tuinen vinden we niet horen. Zodra de eerste bladeren van de bomen beginnen te vallen pakken we de bladblazer annexbladzuiger en beginnen we verwoed de natuur aan te vallen. Want vallend blad is natuur. Vroeger bleef dat liggen in borders en perken. Onder dat rottend blad ontstond een wereld van insecten, lekkere hapjes voor onze vogels.

Zelfs het kinderplezier maken we met onze regelzucht onmogelijk. Als vroeger de eerste kastanjes waren gevallen, ontstond er een rage. Kastanjes zoeken en daar figuurtjes van maken. Hele vrije middagen was je er zoet mee. Eerst zoeken, dan bij een kop warme thee aan de slag. Met wat touw en een priem, wat stokjes en een hoopje kastanjes maakten we allerlei beestjes. Een hele dieren tuin.

Nu komt er als de kastanjes vallen al gauw een bladruimer, om de overlast uit de weg te ruimen. Daardoor moeten onze kinderen zich maar noodgedwongen binnen gaan vermaken. Achter de spelcomputer. Met van die spelletjes waar ze agressief van worden of elkaar gaan 'pesten'...

Puur natuur!

OVERLAST?

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu begint een dezer dagen met een enquête over wonen naast een spoorlijn. Is het schadelijk?

Een dame, woonachtig langs het spoor kreeg een enquête vol met vragen door: had ze last van de trein?

"Nee, ik vind het juist fijn, ik slaap niet als ik hem niet hoor!"

Treintjes tellen.....

HEIKELIGHEDEN

Het station

Het station tot voor kort.

Eindelijk is het dan zover: de trappartij voor het station wordt gerenoveerd! Na vele jaren wachten en iets later dan gepland, maar het gebeurt! De heer Van Tol, uitbater van restaurant 'de Koperen Snor' dat in het stationsgebouw gevestigd is, is hier maar wat blij mee. De bestaande situatie was ook hem, naar eigen zeggen, een doorn in het oog; hij heeft er jaren voor gestreden om dit onderhoud voor elkaar te krijgen. De strijd met ProRail om deze renovatie heeft hem vele duizenden euro's gekost. Maar gelukkig voor hem is het dan nu zover. En niet alleen voor hem. Tenslotte heeft het hele dorp baat bij een mooie en veilige entree van het station!

Zou het dan toch weer goed komen?

INDUSTRIËEL ERFGOED

HERGEBRUIKT INDUSTRIËEL ERFGOED

De oude loods van Dimaha aan de Rivierdijk.

In de vorige uitgave schreven we over hergebruik van gebouwen. Als een gebouw haar oude bestemming verliest, komt het leeg te staan en vaak gaat het dan verhabbezakken. De volgende stap is dan sloop. Of toch niet? Gelukkig zie je soms een grondige herbouw of verbouw en ontstaat er iets nieuws, dat volledig past in zijn omgeving. Logisch, want wat eerder als 'goed' is bedacht hoeft je niet te veranderen. In plattelandsgemeenten zie je steeds meer dat appartementencomplexen worden gemaakt in nieuwe gebouwen op plekken waar eerst boerderijen stonden en dat die nieuwbouw dan dezelfde contouren kent als de boerderij. Prachtig.

En dat kan natuurlijk overal met elk verhabbezakt gebouw. Iedereen die de foto ziet van de houten loods van Dimaha aan de Rivierdijk, zal nu denken dat de Stichting Dorpsbehoud van Lotje is getikt. Nee

hoor, op deze plaats kan best een nieuw gebouw worden neergezet met dezelfde contouren en in dezelfde kleurstelling, maar dan met daarin een aantal starterswoningen of goedkope huurwoningen. Daar is best vraag naar.

STRAATNAMEN

De straatnamen in 'Giessendam-West', in de volksmond ook wel 'Westwijk', herinneren aan de boerenbedrijvigheid die in vroeger tijden in dit gebied plaatsvond. Zo ook het Karrespoor. Jaren geleden doorkruisten geen snelle auto's, maar houten boerenkarren Giessendam-West. Om de, eveneens houten, wielen een langere levensloop te garanderen, werden deze voorzien van ijzeren banden. Zeker met zware belading trokken de banden diepe voren in het boerenland. Daarom werd vaak dezelfde route genomen, om te voorkomen dat het hele land kapot gereden werd. Dat sommige zaken figuurlijk ook diepe voren nalaten, zie je o.a. in de benaming van het Karrespoor.

Een boerenwagen zoals die 100 jaar geleden gebruikt werd.

VERDWENEN KUNSTWERK

Op de hier geplaatste foto is het destijds bij de Burgemeester de Boerstichting staande kunstwerk niet te zien. Het aanblik hierop wordt weggenomen door de daar geparkeerde auto's. Toen nog gemaakt van heel wat dikker blik dan waar anno 2013 auto's van worden gemaakt. Overigens wat een mooie voertuigen: een kever en een zwaan. Leuk, van die dieren namen voor automobielen. Vroeger had je ook een snoek, een eend, adelaar, spin en een poema.

Het daar toen staande kunstwerk stond ergens tussen die auto's en de boom. Het is er niet meer.

Zoekplaatje.....

Het verhaal gaat dat tijdens onderhoudswerkzaamheden het beeld in de weg stond. De toenmalige directeur van 'het bejaardentehuis', zoals het toen heette, zou hebben gezegd tegen de aannemer 'als je het wilt hebben kun je het meenemen'. Dat is zo gebeurd...

Maar in feite was dat beeld van ons allemaal, van de samenleving van Hardinxveld-Giessendam. Het was ooit daar geplaatst in het kader van een bepaalde gebeurtenis. Misschien wel via een kunstregeling waarbij zoveel procent van de bouwsom aan kunst besteed moest worden. Weg kunstwerk, weg cultuur. Jammer. De Stichting Dorpsbehoud is erg benieuwd of iemand wat meer over dit kunstwerk kan vertellen. Ook een foto van dat kunstwerk zou al heel fijn zijn.

UIT HET NIEUWS

De Peulenlaan gaat op de schop. Eindelijk een beter wegdek en – wat onze stichting belangrijker vindt – straks weer een laan, met aan twee kanten bomen. Dezelfde soort bomen. Wat het westelijk gedeelte betreft althans.

Een dergelijk opknapbeurt was heel hard nodig. Want een vreemdeling die ons dorp binnenreed via de afrit Hardinxveld-Giessendam-West werd nou niet bepaald gelokt door een aantrekkelijk dorpsgezicht. Dat meest westelijke stuk mag trouwens best nog een beetje meer aandacht krijgen. Het lijkt wel alsof hier vorige week nog een UFO is geland.

Voorlopig blijven we echter wat de rest van de Peulenlaan betreft nog volop in de rommel zitten. Wij hier in ons dorp vinden dat niet erg. We zijn van het type 'het moet warren, wil het reeën'.

In 2014 krijgen we weer zo'n veroorzaker van een verkeersinfarct in de gemeente. Dan gaat het Wilhelminaviaduct eruit om plaats te maken voor een andere brug, met dezelfde naam. Dat kan alleen maar verbeteren, want zo fraai is de huidige brug niet. Dat is wat anders dan de boogbrug over de A15, die destijds in de Peulenstraat te vinden was. Wat daarvoor in de plaats is gekomen is duidelijk een verarming. En nu gaat de laatste van die serie boogbruggen, zoals die nog in Papendrecht ligt, ook ten prooi vallen aan de slopershamer.

MIJN DORP

Het huis van 'tante' Mien

Misschien is het kinderachtig, maar nog steeds kan ik er veel genoeg aan beleven een Hema in het dorp te hebben. Zomaar even aanwippen en dat op loopafstand. Heerlijk! En vaak, als ik daar zo loop te genieten, moet ik denken aan 'tante' Mien den Breejen, die hier bijna haar hele leven woonde. Hoe zou zij het gevonden hebben dat er nu mensen op haar geboorte- en woongrond lopen te winkelen? "Ze moest eens weten", denk ik dan.

De Peulenstraat omstreeks 1975. Geheel rechts nummer 225.

Ofschoon we geen enkele familieband hadden, noemden we haar tante Mien. Elke oudere vrouw in

je kennissenkring was 'tante'. Het valt te betwijfelen of de wederzijdse betrekkingen door beide zijden als echt prettig ervaren werd. Zij was een ongetrouwde oude dame, prat op haar afkomst, helaas voor ons (daardoor?) niet altijd het leukste gezelschap. Ten slotte stamde zij af van de gegoede burgerij en droeg een bontjas en dat kon van ons niet gezegd worden. Hoewel zij echt waardeerde dat wij ons om haar bekommerden, liet ze het niet al te subtiel na te laten horen dat ze van betere komaf was dan wij.

Zij ging dan ook liever op de koffie bij domineesfamilie Van Schoonhoven. Die was meer van haar stand. Het verdrietige was dat er van haar eigen stand en familie niet veel meer over was. Slechts één van haar broers was getrouwd en had nazaten, de rest van de familie, zijzelf inclusief, was ongehuwd en op haarzelf na al gestorven. Het enige wat er restte was het huis dat voorheen bewoond werd door een echt vrijgezellen-gezelschap: één broer en drie zusters Den Breejen en in die tijd (jaren '80) door haar alleen, een gebrekkige oude vrouw op krukken.

Maar het moet gezegd, het huis getuigde van welvaart.

Een brede gang met plavuizen, aan de voorkant aan de ene kant een kantoortje en de andere kant een chique voorkamer, die door middel van schuifdeuren in verbinding stond met een achterkamer. Een slaapkamertje ergens halverwege beneden en achterin de keuken. Alles van een gedistingeerde voornameheid, kenmerkend voor de gegoede burger. En, hetgeen ons als kinderen vooral intrigeerde, een gewelfde kelder met allerlei schatten. Achter het huis, tot aan de Giessen, een goed verzorgde tuin met buxushagen en grind. Tenminste, zo ligt alles in mijn herinnering, inmiddels ruim dertig jaar oud.

Om eerlijk te zijn vonden wij als kinderen haar huis eigenlijk leuker dan tante Mien zelf.

Bijna elke week kwam zij 's zondagsmorgens na de kerkdienst op de koffie. Zoals gezegd, echt erg gezellig was zij niet, eigenlijk een beetje brommerig. Het strekt niet tot onze eer dat wij als jongelui fantaseerden over een wildrooster bovenaan de Kerkweg, zodat zij er met haar krukken niet overheen kon, maar enigszins begrijpelijk was het wel. Aan het einde van elk bezoek zei ze stevast: "Jongelui, het goede" en wenste dan door mijn moeder begeleid te worden naar huis.

Uiteindelijk stierf zij eenzaam in de Burgemeester de Boerstichting, 88 jaar oud.

Haar mooie huis werd ontluisterd van zijn vroegere glorie: de benedenverdieping werd opslagruimte en boven kwam er een zonnestudio; later werd het afgebroken. Een triest einde van een geslacht en zijn woning?

Ja en nee. Want hoewel het huis afgebroken werd, herrees het in een vernieuwde gedaante. Een knap staaltje van herbesteding. Een andere tijd, een andere bestemming: een vestiging van notabene de Hema, typisch een zaak voor de 'gewone man'! Tante Mien moest het eens weten!

Liesbeth Leenman.

Een nieuwe bestemming.

VERGETEN WOORDEN

KARIOTTEN

Onze ouders kenden het woord kariotten. Kariotten is met een slee van de dijk af naar beneden glijden. Een winters kindervermaak dat nog steeds plaatsvindt als er voldoende sneeuw is gevallen. Maar niemand noemt dat nog kariotten. De kinderen van nu gaan gewoon sleeën of sleetje rijden. Als je het woord kariotten op internet opzoekt kom je al snel terecht bij een site, die zich noemt 'het Giessendams woordenboek'. Dat laatste zou de indruk wekken dat het om een Giessendams dialectwoord gaat. Dat is beslist niet zo. Kariot is gewoon een algemeen Nederlands woord.

Een kariot of kariotte is een wagen, wagentje of handkar. Geen gewoon wagentje, maar een slecht en ongemakkelijk voertuig. Dat slecht en ongemakkelijk zal wellicht slaan op de lastige bestuurbaarheid. Dat is bij een slee ook zo. De minste of geringste bult in de sneeuw kan de slee ineens doen afwijken van zijn koers. Daarmee wordt het kariotten ook direct een gevaarlijke bezigheid.

Elders lezen we dat kariotten een synoniem is van karren, het werkwoord dat betekent dat iets met een kar of kruitwagen wordt vervoerd. Dit laatste schrijft de Belgische bisschop De Bo in 1873, die zich veel met het Zuid-Nederlandse dialect heeft bezig gehouden. Het woord komt zoals veel van onze woorden uit het Frans: chariot, dat in België als cari-ot wordt geschreven. Echter al in het oude Egypte en later bij de Romeinen komen rijtuigen voor die de naam chariot dragen, veelal zijn dat strijdagens, waarmee men tussen de vijandelijke linies kon manoeuvreren.

Dikke pret!

DE SEIZOENEN DOOR.

De Giessen in juli: één groot zwembad.

Drie maanden later: verstild.

De Achterdijk in augustus: een uitbundige kleurenpracht.

Hetzelfde plekje in oktober: een heel ander palet.

WILT U DE NIEUWSBRIEF OOK GRATIS ONTVANGEN?

STUUR UW E-MAILADRES NAAR

INFO@DORPSBEHOUD.NL

COLOFON

Redactie : Liesbeth Leenman
Tekst : Liesbeth Leenman en Dick de Jong
Foto's : Ewoud Klop, Liesbeth Leenman en anderen
Fotobewerking : Ewoud Klop

Secretariaat: Kerkweg 72, 3371 AG Hardinxveld-Giessendam
www.dorpsbehoudhg.nl info@dorpsbehoud.nl